Ankenævnet for Forsikring

912/13-5

Den 2. april 2013 blev i sag nr. 83.499:

xxxxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstagerne har livsforsikring i Danica Pension. De klager over selskabets opkrævning af fondsomkostninger.

Klagerne, der begge er født i 1946, overførte i 2006 deres opsparede værdier fra et traditionelt produkt med garanteret grundlag til et unitlinkprodukt i selskabet.

For det første gør klagerne over for nævnet gældende, at selskabet i aftalegrundlaget ikke har haft hjemmel til at opkræve fondsomkostninger, der ifølge klagerne har haft et meget betydeligt omfang. For det andet gør klagerne gældende, at selskabet i 2006, da ordningerne blev overført til linkprodukter, burde have rådgivet dem om fondsomkostningerne, og at selskabet på dette grundlag er ansvarlig for deres tab.

I klagen til nævnet har klagerne bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
Ved overgang og etablering af Danica Link pensionsordning i 2006 fik vi ikke oplyst. at der i forbindelse med ordningerne var væsentlige såkaldte fondsomkostninger. Der blev ved tegningen nøje oplyst om administrationsomkostninger, saldoomkostninger, omkostning til forsikringsdækning, Danica Valg gebyrer og handelsomkostninger (kurtage), som er gengivet i policerne. Vedrørende den ene police (…99) er der i perioden fra 2006 og frem til 30.03. 2012 totale omkostninger kr. 346.138 excl. præmie til forsikringsdækning. Ud af disse omkostninger udgør de ved tegningen oplyste omkostninger alene 18%, medens de ikke oplyste fondsomkostninger kr. 284.083 udgør 82%. Den 22. marts 2007 udsender Danica Pension en skrivelse om prisfald for

Danica Link-kunder, hvor der gøres meget ud af, at der herefter bruges færre penge på omkostninger, hvilket - viser det sig - henset til størrelsen af de såkaldte fondsomkostninger må anses for af mindre betydning for den totale forsikringsværdi. Vi valgte Danica Valg, dvs. vi har ingen indflydelse på investeringerne, som vi for øvrigt i henhold til betingelserne heller ikke har ejendomsretten til. I forbindelse med svaret fra Danica Pension den 8. oktober 2012 vedlægges en opgørelse for police …99, der viser, at de totale fondsomkostninger i 2012 udgør kr. 77.528 eller mere end 10% af afkastet for året og dette uagtet, at sammensætningen af de bagvedliggende aktiver stort set er uændret hen over året. Intet sted i tilbuddet fra Danica Pension af 28. september 2006, hvor der anbefales en overgang til Danica Link, anføres noget om de omkostninger, der således for denne police udgør mere end 82% af alle omkostninger i forbindelse med ordningen. Ved etableringen lagde vi vægt på, at handelsomkostningerne var lavere, end vi selv kunne opnå ved en tilsvarende ordning i banken, og havde vi kendt til de meget store omkostninger, der de facto efterfølgende er blevet pålagt vore pensionsordninger i Danica Link, havde vi ikke tegnet disse pensionsordninger. idet intet heller ikke aktier over tid vil kunne have et så gunstigt afkast, at det vil være rentabelt med så store årlige 'fondsomkostninger'. Efter vor opfattelse er det derfor en væsentlig misligholdelse fra Danica Pension side og en forkert og mangelfuld rådgivning, idet rådgivningen skulle have indeholdt oplysning om disse meget store omkostninger, som de facto har betydet en meget ringe og til tider negativ tilvækst og værdien af policen. Der har tidligere været afholdt møde om problemet, og der har været dialog herom igennem flere år, men det er der ikke kommet noget for os brugbart ud af. så indbetalingerne blev stoppet, da størrelsen af disse omkostninger blev kendt, og pensionsindbetalingerne fortsatte og en ratepension i et pengeinstitut, og hvor vi selv står for investeringernes sammensætning og kan styre omkostningerne. Danica Pension har i disse år, hvor dialogen har været ført, ikke villet vedkende sig den dårlige og mangelfulde rådgivning og det dårlige og mangelfulde beslutningsgrundlag Danica Pension præsterede for os tilbage i 2006 i forbindelse med ændringen, hvor jeg overførte cirka 3 mio. kr. fra Traditionel til Link, og tegningen af ordningerne for min hustru og jeg.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Vi ønsker, at de omkostninger, som ikke blev oplyst os i forbindelse med ændringen og tegningen af forsikringsordningerne tilbageføres, idet vi ikke mener, at der er hjemmel til at opkræve yderligere omkostninger end anført og oplyst i forbindelse med tegningen af ordningerne. Vi mener ikke, at så betydelige omkostninger blot af Danica Pension kan henføres til 'afgifter og andre omkostninger'. Når Danica Pension nævner årlige gebyrer helt ned til kr. 264, virker det underligt, at ordningerne blot efterfølgende belastes med flere hundrede tusinde kroner som en slags 'diverse omkostninger', hvis størrelse man som forsikringstager på forhånd åbenbart selv skal gætte sig til ved tegningen. Dette virker ganske urimeligt og kan ikke være foreneligt med god skik inden for branchen.

Subsidiært at ordningerne rulles tilbage til en traditionel ordning med en garanteret rente på 4.5%, hvilket vil afbøde det tab, vi har haft på grund af den mangelfulde rådgivning og de mangelfulde oplysninger fra Danica Pension i forbindelse med tegningen og ændringerne af ordningerne. som blev foretaget på grund af Danica Pensions initiativ.

Vi er naturligvis klar over, at investering i aktier er mere risikofyldt end f.eks. obligationer, men i vort tilfælde har Danica Pension for det første ved tegningen ikke oplyst om disse helt væsentlige fondsomkostninger, som overstiger de oplyste omkostninger flere gange. og for det andet mener vi ikke, at der kan være nogen sammenhæng mellem fondsomkostningerne og de bagvedliggende aktier, som ikke ændrer sig væsentligt hen over perioden, og hvis de ændres, man kan have en mistanke om, at dette udelukkende sker for at puste omkostningerne og dermed indtægterne for Danica Pension op. Det virker som et 'tag selv bord' uden mulighed for forsikringstageren at gribe ind. Danica Pension har i forvejen oplyst omfanget af administrationsom-

kostninger og saldoomkostninger, hvilket vi som forsikringstagere må forvente må være de omkostninger, som der er forbundet med at opretholde ordningen. Det ses også, at handelsomkostninger er på et lavt niveau, hvorfor der ikke er handlet meget med de bagvedliggende aktier. Vi mener derfor, at Danica Pension har påtaget sig et rådgiveransvar ved ikke at oplyse de faktiske omkostninger og derved forherliget og anprist produktet for hermed at forøge selskabets administrationsindtægter på forsikringstagerens bekostning, og uden at forsikringstageren har haft en reel mulighed for at gennemskue dette i forbindelse med tegningen af forsikringerne. C20 indekset for aktier på Københavns Fondsbørs er f.eks. steget næsten 20% fra oktober 2006 til oktober 2012, så det er ikke fordi, der ikke har været stigninger på aktier i perioden, ligesom der i perioden har været løbende udbytte betalinger, men alligevel er det 'lykkedes' for Danica at undgå en nogenlunde acceptabel stigning i forsikringsværdierne, hvilket primært skyldes de påberåbte uoplyste fondsomkostninger, som vi mener reelt er yderligere administrationsomkostninger pålagt pensionsordningerne, uden at dette på forhånd er oplyst forsikringstagerne i forbindelse med indgåelsen af forsikringsaftalerne, og derfor efter vor opfattelse opkrævet uden hjemmel og derfor uretmæssigt opkrævet. Ordningerne er derfor indgået på et uoplyst og forkert grundlag, hvilket Danica Pension som den professionelle part i denne sag bør bære ansvaret for."

Ved brev af 4/12 2012 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Klager beskriver i sit brev, at de indirekte omkostninger, som ligger i de investeringsforeninger, som klagers Danica Link depot (unitlink-produkt) består af, ikke blev oplyst i forbindelse med oprettelsen af hans og dennes hustrus oprettelse af Danica Link ordningerne. På denne baggrund ønsker klager, at de fondsomkostninger - de omkostninger, som ligger i investeringsforeningerne (fonde), og som er trukket i disse - tilbageføres ordningernes værdi.

Danica Pensions afgørelse
Vi kan ikke imødekomme klagen.

Sagsforløb
Som det fremgår af klagen, så overførte klager og dennes hustru i 2006 deres opsparede værdier fra et traditionelt produkt med et garanteret grundlag (Danica Traditionel) til unit-link produktet Danica Link.

Klager bliver efterfølgende opmærksom på, at der af bruttoafkastet i investeringsforeningerne betales fondsomkostninger - af klager opgjort til 82% af de samlede omkostninger. (Vi har ikke forholdt os til, om klagers opgørelse er korrekt).

Klager mener ikke, at vi i vores aftale med ham og hans hustru har hjemmel til, at han skal betale omkostningerne i fondene.

Det ses under overskriften *'Sådan tilskrives afkast'* i Investeringsbetingelserne: *'Vi tilskriver afkastet af udviklingen i markedskurserne for de valgte investeringsforeningsbeviser, når vi har trukket betalingen for forsikringsdækninger, skatter, afgifter og andre omkostninger fra. Du bærer investeringsrisikoen, og afkastet på din pension kan være enten positivt eller negativt.'*

Heraf ses det, at Danica Pensions omkostninger fratrækkes, efter vi har fået afkastet i investeringsforeninger. Afkastet i de enkelte investeringsforeningsafdelinger, og som Danica Pension får fra disse, er i sagens natur efter omkostningerne i selve investeringsforeningen. Dette svarer til en hvilken som helst vare, man køber. Man kender ikke de præcise omkostninger, som den enkelte leverandør har - man forholder sig til ydelsen.

4. 83.499

I tråd med ovennævnte, så fastsættes fondsomkostningerne af investeringsforeningerne. Da vi er distributører i forhold til investeringsforeningerne, er det ikke os, der fastfætter omkostningerne i de enkelte investeringsforeningerne. Dette princip er gældende for alle investeringsforeninger.

Investeringsforeningen er en selvstændig juridisk enhed, som er nærmest til at kende og vurdere de omkostninger, som knytter sig til driften af selve foreningen. Det er således denne - og ikke Danica Pension - som fastsætter disse omkostninger.

Som distributør af investeringsforeningernes ydelse (kapitalforvaltning) sørger vi alene for at finde de investeringsforeninger, som vi mener giver de bedste afkast. I den forbindelse forholder vi os til nettoafkastet, som er det vi kan tilskrive vores kunders ordninger med - dog fratrukket ovennævnte direkte omkostninger.

Der er tale om et skøn, som vi ikke kan stilles til ansvar for. Vi har skrevet dette under overskriften: *'Selv Valg eller Danica Valg'* i investeringsbetingelserne...*[ ] Vælger du Danica Valg, står vi for investeringen af din pension, det vil sige både de løbende indbetalinger og dit depot. Vi investerer pensionen efter vores bedste skøn - vi kan ikke stilles til ansvar for vores skøn, og.... [ ]'.*

Når vi vælger at synliggøre fondsomkostninger, så skal det ses som udløberen af det arbejde, som foregik i vores brancheorganisation Forsikring og Pension (F&P) forud for 2009, hvor F&P henstillede til branchen, at vi synliggjorde fondsomkostningerne. Der var ikke noget lovkrav om det.

Danica var det første medlem af F&P til at offentliggøre alle omkostninger på kundeniveau. Det skete i 2010, da vi offentliggjorde 2009-tallene.

Ved offentliggørelsen af fondsomkostninger har klager og hans hustru ikke betalt mere eller mindre i fondsomkostninger end dét, som de hele tiden har skulle betale.

Konklusion
Klager og hans hustru har ikke ved oprettelsen af Danica Link kunne forholde sig til andet end afkastet efter fondsomkostninger, da der ikke ved oprettelsen eksisterede de oplysninger, som vi siden 2010 har givet vores kunder om fondsomkostninger.

En efterfølgende synliggørelse af fondsomkostninger gør ikke, at klager og hans hustru var misinformeret ved oprettelsen af pensionsordningen.

Vi har i aftalegrundlaget alene forpligtet os til at give nettoafkastet - dvs. efter fondsomkostninger."

Ved brev af 16/12 2012 til nævnet har klagerne hertil bl.a. anført:

"Vi har modtaget Ankenævnets skrivelse af 12. december 2012 bilagt skrivelse fra Danica Pension af 4. december 2012. Danica Pensions fraskrivelse af ansvaret for misinformationerne ved tegningen (ændringerne) af forsikringerne, som ligesom i den årelange dialog med Danica Pension fastholdes i Danica Pensions svarskrivelse, er netop baggrunden for vor henvendelse til Ankenævnet for Forsikring.

Vi har ikke som klager anført noget om indirekte omkostninger, som anføres indledningsvist i Danica Pensions skrivelse, men vi har ved bilag til klagen dokumenteret, at Danica Pension i forbindelse med tegningen (ændringerne) af forsikringerne, som blev foretaget på Danica Pensi-

ons opfordring, ikke har oplyst, at der i forbindelse med ordningerne skulle fragå så betydelige omkostninger benævnt fondsomkostninger, som tilfældet de facto har været. Senere på side 2 nederst omtales fondsomkostningerne som direkte omkostninger, hvilket kunne indikere, at disse fondsomkostninger både er direkte og indirekte og måske - som ellers oplyst - ikke alene indeholder omkostninger hos investeringsselskaberne men også hos Danica Pension. Det er stridende med al logik, at Danica Pension ikke i forbindelse med ændringerne, skulle have været klar over det faktum, at der agtes fradraget omkostninger endda betydende omkostninger benævnt fondsomkostninger. Det er også stridende med al logik, at Danica Pension ikke på ændringstidspunktet skulle have været klar over størrelsesordenen for disse eksorbitant store fondsomkostninger i forbindelse med Danica Pensions Link ordninger.

At sådanne ganske betydende omkostninger holdes skjult for forsikringstageren i forbindelse med ændringerne sammenholdt med, at andre langt mindre betydningsfulde omkostninger oplyses, har medført, at vi som forsikringstagere har tegnet (ændret) forsikringerne på et ikke oplyst og utilstrækkeligt grundlag, hvilket Danica Pension bærer det fulde ansvar for, idet alene 'sælger' af produktet havde den fulde viden. Havde ordet fondsomkostninger fremgået af tegningsmaterialet og forsikringspolicerne, havde vi som forsikringstagere haft mulighed for at spørge ind til disse omkostninger, men dette har vi som bekendt været afskåret fra på grund af manglende oplysninger, og vi har ikke i vores vildeste fantasi kunnet forestille os, at så betydende omkostninger kunne være indeholdt (skjult) under 'andre omkostninger', som man må antage er andre omkostninger af ubetydelig størrelse.

Danica Pension bruger mere end en side på at redegøre for, hvorledes investeringsforeninger fungerer, men det er ikke, hvordan investeringsforeninger fungerer, som er vores anke, men det er det faktum, at vi ikke ud af tegningsmaterialet og de senere udstedte forsikringsbetingelser har haft nogen chance for at forholde os til det faktum, at der vedrørende vore nye policer fratrækkes meget betydelige omkostninger, som vi ikke på ændringstidspunktet har haft mulighed for at forholde os til eller spørge ind til. Og vi skal fastholde, at havde Danica Pension på ændringstidspunktet oplyst, at der bag udtrykket 'andre omkostninger' reelt lå fondsomkostninger (måske både til Danica Pension og til investeringsselskaberne) af så betydelig størrelse, som tilfældet har vist sig at være, havde vi aldrig fulgt Danica Pensions opfordring til at ændre disse til Link ordninger, men bibeholdt vore traditionelle ordninger med garanteret afkast, idet tegningstidspunktet lå forholdsvist tæt på pensionstidspunktet.

Det kan godt være, at vi ikke har betalt mere i fondsomkostninger, 'end vi hele tiden har skullet betale', hvad vi af gode grunde ikke kan vide noget om, da vi ikke kan kontrollere disse omkostninger, som vi ikke har nogen indflydelse på og derfor ikke kan påvirke, og som for os virker som uden nogen sammenhæng med de underliggende værdipapirer og derfor sandsynligvis dækker mere end omkostninger. Men faktum er, at disse - ved ændringerne ikke oplyste - omkostninger udgør eksorbitant store omkostninger fratrukket vore Link ordninger, og da omkostningerne ikke er oplyst ved ændringerne i slutningen af 2006 er der efter vor opfattelse heller ikke hjemmel til at fratrække disse ved opgørelsen af forsikringernes værdi, som er en væsentlig indskrænkning i formuleringen om, at 'men du får naturligvis udbyttet', som det anføres i 'Sådan investeres din pension'.

Konklusion

Som anført er det stridende mod al logik, når Danica Pension i deres konklusion hævder, at 'der ikke ved oprettelsen eksisterede de oplysninger, som vi siden 2010 har givet vores kunder om fondsomkostninger'. Det er stridende med al logik og har formodningen imod sig, at Danica Pension i forbindelse med tegningerne af Link ordningerne ikke skulle være vidende om, at der var omkostninger benævnt fondsomkostninger, der skulle fragå forsikringsværdierne, hvilket bekræftes af, at brancheorganisationen Forsikring og Pension (F&P) ifølge det i skrivelsen oplyste, har

arbejdet med dette emne forud for 2009 og herefter henstillede til branchen 'at synliggøre' fondsomkostningerne. Det er således øjensynligt et forhold, som F&P har arbejdet med i flere år, således at Danica Pension allerede ved tegningerne (ændringerne) i slutningen af 2006 havde kunnet og i det mindste burde have oplyst måske ikke den eksakte størrelse, men så i det mindste have indikeret, at der skulle fragå fondsomkostninger, og ikke som tilfældet var blot have skjult dette under benævnelse 'andre omkostninger', således at vi som forsikringstagere havde haft en mulighed for at spørge ind til disse omkostninger. Det virker temmelig besynderligt, at disse oplysninger helt udelades, når der gøres så meget ud af at informere om øvrige omkostninger, som de facto har meget mindre betydning. Danica Pension havde således som den ene part på ændringstidspunktet den fulde viden om, at fondsomkostninger vedrørende vore ordninger ville udgøre betydelige beløb, men undlod at fremkomme med disse oplysninger. Danica Pension har således, sådan som vi nu ser forløbet, haft en egen interesse i at få vore forsikringer overført til Link ordninger.

Vi skal derfor fastholde, at Danica Pension har misinformeret os i betydelig grad i forbindelse med tegningerne (ændringerne) og dermed på grund af de mangelfulde oplysninger har ydet så mangelfuld rådgivning, at vi ikke i forbindelse med henvendelsen fra Danica Pension i slutningen af 2006 har haft tilstrækkeligt grundlag for at vurdere Link produktet sammenholdt med vore eksisterende traditionelle ordninger med garanteret afkast. Vi fastholder derfor vore påstande anført i klagen, idet vi aldrig med den fulde viden om de eksorbitant store omkostninger, der påføres Link ordningerne, ville have oprettet sådanne ordninger. Og endelig bør det være sådan, at når Danica Pension specifikt undlader at oplyse om fondsomkostningerne ved ændringerne, så bortfalder retten til at opkræve sådanne omkostninger, det være sig direkte som indirekte omkostninger."

Ved brev af 14/1 2013 har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Klager henviser til Danica Pensions brev fra den 4. december 2012, og skriver, at vi nederst på side 2 omtaler fondsomkostninger som direkte omkostninger. Dette er ikke korrekt. Danica Pension omtaler netop de direkte omkostninger, som trækkes efter nettoafkastet - det vil sige det afkast, som investeringsforeningerne kan give efter fondsomkostninger (indirekte omkostninger).

Danica Pension fastholder vores redegørelse og afgørelse i vores brev fra den 4. december 2012, idet vi endnu en gang bemærker, det er investeringsforeningerne, der selv fastsætter omkostningerne i foreningerne. Klager havde således haft samme investeringsomkostninger, om han havde købt investeringsbeviserne direkte af investeringsforeningerne, og investeringsbeviserne havde derfor givet samme afkast."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Placering af pensionsopsparing**
Pensionsopsparingen er investeret efter betingelserne for Danica Link. Investeringsbetingelserne for Danica Link findes efter forsikringsbetingelserne."

I investeringsbetingelserne for Danica Link hedder det bl.a.:

"**Sådan investeres din pension**
Vi tilbyder en række investeringsforeningsafdelinger. som din pension investeres i. Vi ejer investeringsforeningsbeviserne, certifikaterne og andre aktiver, der investeres i, og du har derfor ikke ejendoms- og stemmeret over dem. men du får naturligvis udbyttet.

Dine indbetalinger investeres efter den valgte indbetalingsprofil - se 'Sådan vælger du en indbetalingsprofil' - og de allerede investerede indbetalinger kan du se i depotet, hvor du også kan ændre dine investeringer - se 'Hvad bruges depotet til' under 'Sådan kan du følge udviklingen af din pension'.

Har du Selv Valg, står du selv for investeringen, mens vi står for den, hvis du har Danica Valg - se 'Sådan vælger du en indbetalingsprofil'.

Sådan tilskrives afkast
Vi tilskriver afkastet af udviklingen i markedskurserne for de valgte investeringsforeningsbeviser, når vi har trukket betalingen af forsikringsdækninger, skatter, afgifter og andre omkostninger fra. Du bærer investeringsrisikoen, og afkastet pa din pension kan være enten positivt eller negativt.

Sådan vælger du en indbetalingsprofil
En indbetalingsprofil angiver i procent, hvordan dine indbetalinger skal investeres i de enkelte investeringsforeningsafdelinger. Alle indbetalinger - for eksempel indskud, præmie og udbytte fra investeringsforeningsafdelinger - investeres automatisk efter indbetalingsprofilen

Du skal altid vælge en indbetalingsprofil. Her skal du overveje, hvor risikovillig du er, om du selv vil stå for investeringen, eller om vi skal investere for dig.

Selv Valg eller Danica Valg
Vælger du Selv Valg, står du selv for investeringen af din pension, det vil sige både de løbende indbetalinger og dit depot.

Vælger du Danica Valg, står vi for investeringen af din pension, det vil sige både de løbende indbetalinger og dit depot. Vi investerer pensionen efter vores bedste skøn - vi kan ikke stilles til ansvar for vores skøn, og vi kan når som helst og uden varsel ændre indbetalingsprofilen og fordelingen i depotet."

Nævnet udtaler:

Efter det oplyste for nævnet fastsættes fondsomkostningerne af investeringsforeningerne, som selskabet alene er distributør af. Selskabet fastsætter således ikke fondsomkostninger i de enkelte investeringsselskaber, der er selvstændige juridiske enheder.

Nævnet finder herefter, at klagerne ikke har et berettiget krav mod selskabet på dette grundlag.

Spørgsmålet er herefter, om selskabet har pådraget sig et rådgivningsansvar for i forbindelse med tegningen ikke at have rådgivet om eksistensen og størrelsen af fondsomkostningerne. På det foreliggende grundlag finder nævnet det hverken godtgjort af klagerne, at

selskabet har udvist ansvarspådragende forhold, eller at klagerne har lidt et tab som følge af kvaliteten af selskabets rådgivning.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagerne får ikke medhold.

Poul Sørensen